

BİR GÖZYAŞI
BİR GÜLÜMSEME

İÇİNDEKİLER

BİR ŞİİR YAZDIM BEN SANA.....	9
ÖZGEÇMİŞ	11
ÖNSÖZ	13
SUNUŞ	17
HAYAT BİR SAHNEDİR!	23
İCAT ÇIKARMA!.....	28
MOZART!.....	34
MARLENE DIETRICH!	38
HİZMET ETMEK!	44
ANNEMİ ZİYARETE GİTTİM!.....	50
KADINLARIMIZIN, ‘KADINLAR GÜNÜ KUTLU OLSUN!’	57
SÜRÜ AHLAKI!	65
SİVİL İTAATSİZLİK ÜZERİNE	71
KÜÇÜK ŞEYLER TEORİSİ!	77
HOŞNUT OLMAMAKTAN HOŞNUT OLMAK!.....	82
ELMADAĞ KAYAK MERKEZİ	87
İÇ GÜVENLİK YASA TASARISI ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME	91
SEVERMİŞİM MEĞER!.....	100
S*KTİR ET!	108
P*ŞTOLOJİ!	115
HAYATIMDAN BİR GÜN!.....	119
SİSYPHOS EFSANESİ!	123
HABER ETİĞİ	127
MAĞARA ALEGORİSİ.....	135
BİR GÜNÜN HİKAYESİ!.....	141

İLK YASAK, AİLE, MÜSLÜMANLIK VE HİRİSTİYANLIK ÜZERİNE ÇEŞİTLEMELER!.....	146
KADINLARIN HAKLARI VE ANNELİK KARIYERİ ÜZERİNE!.....	155
BOŞ BAŞAKLAR ÜLKESİ – TÜRKİYE!	164
VİCDAN ZORBALIĞA KARŞI YA DA CASTELLIO CALVIN'E	169
ŞEN BİLİM!.....	177
NEZAKETSİZLİK, SADELİK, ÖLÇÜLÜLÜK, ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK ÜZERİNE!.....	183
ŞEB-İ ARUS / DÜĞÜN GECESİ	190
BİR ADALET TEORİSİ	198
HUKUK FELSEFESİ ÜZERİNE BİR GEZİNTİ	205
USTA OLMAK! BİLGE OLMAK!	217
DİNLE NEYDEN!	222
ZAR ADAM!.....	230
DEMEK KENDİLERİ DELİLER!	237
ORAYA BURADAN GİDEBİLİRSİN!	241
MARKS'I YAKINDAN TANIMAK VE MASUM OKUMAK GEREKİR.....	246
İNSAN HAKLARI VE ŞİDDET ÜZERİNE.....	253
CESUR YENİ DÜNYA!	260
YALNIZLIĞIN DOLAMBAÇLI YOLU!/ YALNIZLIK DOLAMBACI!	268
BİR ŞARKI YAPTIM BEN SANA!.....	277
HABEAS CORPUS HAKKI!	282
YURTSEVERLİK ÜZERİNE!.....	287
SALİERİ KOMPLEKSİ!.....	293
YASA, ŞİDDET, ADALET!.....	301
SİYASAL SUÇLULAR, SUÇLU SİYASETÇİLER!	310
RÜZGARLA UÇUYOR!.....	314
BULUŞMALAR!.....	318
SON KARAR!	323

ELDE KALAN SADECE YAŞAMAK!	326
AY DOĞARKEN UYUYAMAM!	333
CARPE DIEM / BUGÜNÜ YAŞA!	337
BİR TEL KOPAR AHENK EBEDİYEN KESİLİR!	343
ÇOK DÜŞMAN, ÇOK ŞEREF!	353
MÜSLÜMANLIK BU DEĞİL!	357
BİR ÇIRAK YOLA DÜŞTÜĞÜNDE!	363
HİÇBİR ŞEY SÖYLEME O PİÇLERE!	366
KENDİNİ BİL!	371
CUMARTESİNİZ GÜZEL OLSUN!	376
KÖTÜLÜĞÜ ÖĞRENMEMEK!	383
GENÇLİK PARKI!	389
ALIR BAŞIMI GİDERİM!	396
EVERYTHING PASSES! / HER ŞEY GEÇER!	401
MÜLKİYET MÜKELLEF KILAR!	407
FELSEFE ÜZERİNE!	412
DÜLGER BALIĞININ ÖLÜMÜ!	420
BEN ASKER DEĞİLİM NİŞANLIYIM!	423
İVANLAR ÜLKESİ TÜRKİYE!	426
ANTON ÇEHOV'UN VIŞNE BAHÇESİ'NİN BAŞINA GELENLER, SARAÇOĞLU MAHALLESİ'NİN DE BAŞINA GELİR Mİ?	430
UMUT ARANIYOR!	435
KATI OLAN HER ŞEY BUHARLAŞIYOR!	439
BAY KERNER'İN ÖYKÜLERİ!	444
KARİZMA VE AYDINLAR ÜZERİNE!	446
SİYASET YAPMAK!	449
MEŞRUIYET KRİZİ!	452
SÖZCÜKLER ANLAMLARINI YİTİRDİĞİNDE, İNSANLAR ÖZGÜRLÜKLERİNİ YİTİRİRLER!	459
HAYVAN ÇİFTLİĞİ!	465

HAYAT BİR SAHNEDİR!

'İnsanlar göründükleri gibi olmalıdır. Eğer değilse hiç görünmesinler daha iyi.' Othello, SHAKESPEARE

Uluslararası Tiyatro Enstitüsü/ International Theatre Institute tarafından belirlenen Dünya Uluslararası Tiyatrolar Günü, her yıl dünyanın pek çok ülkesinde düzenlenen etkinliklerle kutlanır.

Geride bıraktığımız 27 Mart 2015, günü Dünya Uluslararası Tiyatro Günü'ydü. Dünyada ve Türkiye'de kutlandı. Bu münasebetle bütün tiyatro sanatçılarının ve tiyatro sevenlerin bu özel ve anlamlı gününü kutluyorum.

UNESCO tarafından da desteklenen bu kutlamaların amacı: *'sahne sanatları bağlamında, dünya çapında bilgi ve uygulama alışverişini arttırmak, gelişim sürecinde sanatsal yaratıcılığın ve üretimin gerekliliği hususunda farkındalık yaratmak, bu konuda bir bilinç oluşturmak, insanlar arasındaki barış ve dostluk duygularını sağlamlaştırmak, UNESCO'nun hedeflerine ulaşmasına katkıda bulunmaktır.'*

Eski Yunancada *'seyirlik yer'* anlamına gelen *'teatron'* sözcüğünden türetilen tiyatro, en eski sanat türüdür. Tiyatro gerçekten ismi gibi seyirlik bir yerdir, söylem ve gösteri yeridir. Sa-

natın diğer türleri gibi tiyatro da insanın kendisini ifade etmesinin etkili bir aracıdır.

Esasen kendisi de bir söylem ve sahne olan hayatın son derece değişik söylem ve sahne alanları vardır. Mesela meyhaneler, birahaneler, kahvehaneler, pazar yerleri, karnaval alanları, parklar, gezi yerleri birbirinden farklı, renkli ve muhalif söylem kalıplarının üretildiği yerlerdir. Aynı zamanda hayatın sahneleridir.

Buralarda halk, yukarıdan dayatılan bir emir, düzenlenen bir tören olmadan, kendiliğinden bir araya gelir. Buralarda ayrıcalık yoktur. Rütbe, makam yoktur. Taklit, alay, küfür, kabalık, müstehcenlik, şenlik vb. gibi, hiyerarşiden, görgü kurallarından, iktidardan, iktidara yalamalıktan uzak olan bu yerlerde, iktidara karşı söylem ve eylem vardır. Ama muhalefetin en doğru şekli buralarda yapılır. Zira iktidara doğrular buralarda söylenir.

Bütün bu yerlerde söylenen sözlerin, okunan şarkıların, şiirlerin, oynanan oyunların, yapılan şakaların, anlatılan fıkraların, edilen küfürlerin freni ve sınırı yoktur. Halkın özgürlük alanı olan bu yerlerde, düşünceler, görüşler, duygular dizginlenmez, terbiye ve görgü kurallarına çok fazla uyulmaz, resmiyete yer verilmez ve hatta kimi resmi değerler ile alay edilir.

Bütün bunları sadece Shakespeare'in oyunlarından; *meyhanelerin halkın parlamentosu* olduğunu yazan Balzac'tan, deliliğın, cinselliğın, hapishanelerin, iktidarın ve direnme odaklarının tarihini anlatan Michel Foucault'dan değil, elbette ve bizzat yaşayarak öğrenmiş bir kişi olarak demem şu ki; *sadece meyhaneler değil, tiyatrolar da, sinemalar da, pazar ve gezi yerleri de, kahvehaneler de halkın parlamentosudur.*

Zira sanatın diğer bütün dallarını kapsayan retorik ve görsel alanlarda olduğu gibi, sinema ve tiyatro salonları da toplumsal alandan bağımsız değildir. Meyhaneler, kahvehaneler, karnaval alanları, pazar yerleri, parklar, gezi alanları gibi, buralar da halkın kendiliğinden toplandığı yerlerdir.

Ve iktidarların, özellikle demokrasi sevmez iktidarların, otoriter, totaliter iktidarların hiç hoşlanmadığı, hoşlanmamak bir yana son derece rahatsız ve karşı oldukları yerler bu yerlerdir. O nedenle, siyasal mücadelelerin tarihi, çok büyük ölçüde, önemli toplantı mekanlarını, söylem alanlarını, sanatı denetlemeye yönelik girişimlerin tarihidir.

Siyaset bilimci ve antropolog olan James Campbell Scott'un '*Tahakküm ve Direniş Sanatları- Gizli Senaryolar*' isimli zgn eserinde ifade ettiği üzere '*gizli senaryonun toplumsal mekanları olan bu yerlerde, tahakküm ilişkilerinden kaynaklanan dile getirilmemiş karşılıkların, bastırılmış fkelerin ve tutulmuş dillerin ateşli ifadelerini buluruz.*'

Batı kültüründe meyhanelerin, pubların, tavernaların, barların, karnavalların; doğu kültüründe sinemaların, tiyatroların, kahvehanelerin, meyhanelerin, gezi yerlerinin siyasal iktidarlar ile din adamları tarafından yıkıcılık yerleri olarak görülmüş olmasının nedeni budur, bundan dolaydır.

Zira bütün bu yerler, resmi kültürle arası genellikle çok iyi olmayan popüler/arabesk kültürün, yani halkın kendisini oyunlarla, şarkılarla, kumarla, küfürle, içkiyle dostluk, arkadaşlık ederek ifade ettiği yerlerdir.

J.C.Scott yukarıda sözünü ettiğim kitabında '*Kle efendisinin, parya Brahman'ın, köylü toprak sahibinin, işçi patronunun karşısına çıplak yüzüyle çıkmaz çoğunlukla. Ezen de ezdiğiyle yzleşmez*

doğrudan.' diyor ve şöyle devam ediyor: Kişisel iktidar ilişkilerinde, aslında hiçbir iktidar ilişkisinde yüz yoktur. Ancak karşı tarafın sizi izlemediğinden emin olduğunuz anlarda çıkardığımız maskeler vardır. Herkes rol yapar ve herkes herkesin rol yapmakta olduğunu bilir. Hâkim olan güçlülük ve alicenaplık; tabi olanlar ise itaatkarlık rolü oynarlar... Akıllı köylü, büyük efendinin karşısında yerlere kadar eğilir; ama sessizce yellenir... Kamusal senaryodaki rol bölüşümü aslında örtük bir savaş cephesidir. Taraflar ani akınlarla karşı tarafın kararlılığını ve ondan neler elde edebileceklerini sınırlar ve belli mevziler kazanırlar hep. Dedikodu, söylenti, hırsızlık, şakalar, karnavallar, halk masalları ve şarkılar bu sinamanın aktığı kanallardır. Kimi kuramcılar sandığı gibi, bunlar güçlülerin kasten göz yumduğu, basınç azaltıcı emniyet supapları falan değildir. Gizli senaryo, pratik direnişin ikamesi değil; zorunlu bir koşuldur...'

Ve bütün bunlar aslında sinemada, tiyatrodaki, meyhanede, kahvehanede ve benzeri diğer yerlerde, yani halkın arasında dolaştığımız zaman gördüğümüz, duyduğumuz, tanıklık ettiğimiz şeylerdir.

Tiyatroyu çok seven ben, uzun zamandan beri tiyatroya gitmedim. Sadece yoğunluğumdan, zaman bulamadığımdan dolayı değil, yanımda veya uzağımda rol yapan, oyun oynayan pek çok insan olduğundan dolayı gitmedim. İhtiyaç hissetmedim yani. Çünkü maskeli bir balodaydım ve orada oynanan oyunları, oyuncularını seyrettim bolca. Ama bundan sonra giderim. Çevremdeki o oyuncularını temizledim çünkü. Bir de tiyatrodaki sadece rol yapılmıyor, oyun da oynanmıyor, sanat yapılıyor.

Son bir söz, onu da Schopenhauer söylüyor: *'Bizim uygar dünyamız, şövalyelerle, askerlerle, eğitilmiş insanlarla, avukatlarla, rahiplerle, filozoflarla ve daha bilmediğim başkalarıyla karşılaştığımız*